

Ο πολιτικός λόγος

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

**[Απόσπασμα του διαγγέλματος του Προέδρου των ΗΠΑ, Τζον Μπάιντεν,
στον αμερικανικό λαό στις 7 Νοεμβρίου 2024 με αφορμή την ήττα
των Δημοκρατικών στις εκλογές]**

Καλημέρα. (Χειροκροτήματα) Σας ευχαριστώ. Είναι ωραίο να βλέπω αυτό το υπουργικό συμβούλιο και το προσωπικό μαζί εδώ. (Χειροκροτήματα) Είναι ωραίο να σας βλέπω όλους.

Εδώ και πάνω από 200 χρόνια, η Αμερική πραγματοποιεί το μεγαλύτερο πείραμα αυτοκυβέρνησης στην ιστορία του κόσμου -και αυτό δεν είναι υπερβολή, είναι γεγονός: είμαστε η χώρα όπου ο λαός ψηφίζει, επιλέγει τους δικούς του ηγέτες, και το κάνει ειρηνικά· όπου η βούληση του λαού πάντα υπερισχύει.

Χθες,μίλησα με τον εκλεγμένο Πρόεδρο Τραμπ για να τον συγχαρώ για τη νίκη του. Τον διαβεβαίωσα ότι θα κατευθύνω ολόκληρη την κυβέρνηση μου να συνεργαστεί με την ομάδα του, ώστε να διασφαλιστεί μια ειρηνική και ομαλή μετάβαση. Αυτό αξίζει ο αμερικανικός λαός.

Χθες, επίσης, μίλησα με την Αντιπρόεδρο Χάρις. Ήταν μια συνεργάτης και δημόσια λειτουργός. Πραγματοποίησε μία εμπνευσμένη εκστρατεία και όλοι είδαν κάτι που έμαθα νωρίς να σέβομαι βαθιά: τον χαρακτήρα της. Έχει ισχυρή ηθική πυξίδα, εξαιρετικό χαρακτήρα. Έδωσε την καρδιά και την προσπάθειά της και αυτή και όλη της η ομάδα πρέπει να είναι υπερήφανοι για την εκστρατεία που έκαναν.

Ξέρετε, ο αγώνας για την ψυχή της Αμερικής -από την αρχή της ίδρυσής μας- είναι μια συνεχιζόμενη συζήτηση και παραμένει σημαντική και σήμερα. Ξέρω, για μερικούς ανθρώπους είναι μια στιγμή νίκης, να πούμε το προφανές. Για άλλους, είναι μια στιγμή απώλειας.

Οι εκστρατείες είναι διαγωνισμοί αντιπαραβαλλόμενων οραμάτων. Η χώρα επιλέγει το ένα ή το άλλο. Εμείς αποδεχόμαστε την απόφαση που έλαβε η χώρα. Έχω πει πολλές φορές ότι δεν μπορείς να αγαπάς τη χώρα σου μόνο όταν κερδίζεις. Δεν μπορείς να αγαπάς τον γείτονά σου μόνο όταν συμφωνείς.

Ελπίζω να μπορέσουμε να δούμε ο ένας τον άλλον, όχι σαν αντιπάλους, αλλά σαν συμπολίτες Αμερικανούς. Να ηρεμήσουμε. Επίσης, ελπίζω να βάλουμε ένα τέλος στην αμφισβήτηση της ακεραιότητας του αμερικανικού εκλογικού συστήματος. Είναι έντιμο, δίκαιο, διαφανές και αξίζει εμπιστοσύνης, ανεξαρτήτως νίκης ή ήττας.

Θέλω επίσης να αποκαταστήσουμε τον σεβασμό προς όλους τους εργαζόμενους στις εκλογές. Πολλοί από αυτούς είναι εθελοντές που εργάστηκαν από αγάπη για τη χώρα. Όπως εκείνοι έκαναν το καθήκον τους ως πολίτες, εγώ θα κάνω το καθήκον μου ως πρόεδρος. Θα τηρήσω τον όρκο μου και θα τιμήσω το Σύνταγμα. Στις 20 Ιανουαρίου, θα έχουμε ειρηνική μεταβίβαση εξουσίας.

Σε όλους τους συνεργάτες, τους υποστηρικτές, το υπουργικό συμβούλιο: «Ο Θεός να σας έχει καλά», όπως έλεγε η μητέρα μου. Η θητεία μας ήταν ιστορική. Οφείλουμε να κάνουμε κάθε μέρα να μετράει. Ποτέ μην εγκαταλείπετε. Μια ήττα δεν σημαίνει ότι είμαστε χαμένοι. Η Αμερική συνεχίζει. Να κρατάτε την πίστη ζωντανή.

Σας ευχαριστώ, ο Θεός να σας ευλογεί, ο Θεός να προστατεύει την Αμερική και τα στρατεύματά μας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο τόπος του διαγγέλματος είναι επίσημος, όπως αρμόζει σε έναν Πρόεδρο, αλλά ταυτόχρονα ενσωματώνει στοιχεία έντονης συναισθηματικής φόρτισης. Οι προσωπικές αναφορές (π.χ. στη μητέρα του ή στην Αντιπρόεδρο Χάρις) προσδίδουν έναν ζεστό και ανθρώπινο χαρακτήρα στον λόγο. Το κείμενο ξεκινά με χαιρετισμό, ευχαριστίες και έναν τόνο που εστιάζει στη συλλογικότητα. Ακολουθεί η αναφορά στη νίκη του αντιπάλου και την αποδοχή του αποτελέσματος, υπενθυμίζοντας θεμελιώδεις αρχές της αμερικανικής δημοκρατίας. Κλείνει με το αισιόδοξο μήνυμα στην πίστη, την ενότητα και τη συνέχεια. Στο κείμενο αξιοποιούνται διάφορα γλωσσικά και ρητορικά μέσα, όπως η εναλλαγή των ρηματικών προσώπων (β' πληθυντικό: απευθύνεται άμεσα στον αμερικανικό λαό, α' πληθυντικό: αναδεικνύει το αίσθημα της συλλογικότητας και την ανάγκη για ενότητα, α' ενικό: προσδίδει εξομολογητικό χαρακτήρα στο διάγγελμα), η δεοντική τροπικότητα (βλ. ευχή «Ελπίζω να μπορέσουμε να δούμε ο ένας τον άλλον, όχι σαν αντιπάλους, αλλά σαν συμπολίτες Αμερικανούς») με την οποία αποδεικνύει τον ηγετικό του ρόλο, ο μεταφορικός λόγος (βλ. μεταφορά «Ο αγώνας για την ψυχή της Αμερικής») με τον οποίο εμπλέκει συναισθηματικά το ακροατήριο), ο βραχυπερίοδος λόγος (βλ. προτελευταία παράγραφο) ο οποίος εντείνει τη συναισθηματική φόρτιση, οι αποφθεγματικές διατυπώσεις (π.χ. «δεν μπορείς να αγαπάς τη χώρα σου μόνο όταν κερδίζεις. Δεν μπορείς να αγαπάς τον γείτονά σου μόνο όταν συμφωνείς») που με τη λακωνικότητά τους μένουν εύκολα στη μνήμη του ακροατηρίου κτλ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

[Απόσπασμα του «Λόγου της Απελευθέρωσης» του Γεωργίου Παπανδρέου στην Πλατεία Συντάγματος στις 18 Οκτωβρίου 1944]

Ἡ ἀποκατάστασις τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας ἀνήκει κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς πρώτους θεμελιώδεις σκοποὺς μας. Ὁ Λαὸς ἀνακτᾷ τὰς ἐλευθερίας του καὶ γίνεται ὁ κυρίαρχος τῆς Χώρας του. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως ἔχει ἀπόφασιν νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ταχύτεραν δυνατὴν ἐνέργειαν καὶ Δημοψηφίσματος καὶ ἐκλογῶν Συντακτικῆς Συνελεύσεως καθὼς καὶ Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἐκλογῶν. Καὶ ἀποτελεῖ ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἡ Λαϊκὴ Ἑτυμηγορία ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον ἀπολύτως γνήσιον. Εἶναι πλέον καιρὸς, ἔπειτα ἀπὸ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς δουλείας, ὅπως ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς, ἀπηλλαγμένος πάσης καὶ ὑλικῆς καὶ ψυχολογικῆς βίας, ἀποφασίσῃ κυριάρχως καὶ διὰ τὸ Πόλιτευμα καὶ διὰ τὸ Κοινωνικὸν Καθεστῶς καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἀρεσκείας του, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς Δημοτικούς καὶ Κοινοτικούς ἄρχοντάς του.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωροῦμεν μὲ τὰ τεκμήρια τοῦ παλαιοῦ παρελθόντος, τὰ ὁποῖα εὐλόγως τίθενται ὑπὸ ἀμφισβήτησιν. Ὑπάρχει ἐπείγουσα ἀνάγκη νομιμότητος. Τὸ Ἔθνος χρειάζεται ὀριστικὸν Πόλιτευμα καὶ Λαοπρόβλητον Κυβέρνησιν, ὥστε ν' ἀναληφθῇ μετὰ σταθερότητος ἡ προσπάθεια τῆς μεγάλης δημιουργίας τοῦ Μέλλοντος. Ἔως τότε, μόνον ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις σώζει! Ἀπέδωκεν ἤδη ὑπὲρ τοῦ Τόπου μέγα ἀγαθόν. Ἡυξήθη τὸ Διεθνὲς κῦρος τῆς Ἑλλάδος καὶ συνετελέσθη ἡ ὁμαλὴ μετάβασις ἀπὸ τῆς δουλείας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἡ ὁποία ἀπὸ ὅλους σχεδὸν ἐθεωρεῖτο ἀπίστευτος, ὥστε σήμερον νὰ προσλαμβάνῃ, περίπου, τὰς διαστάσεις «θαύματος».

Πρὸς ὅλους τοὺς συντελεστάς του ἀπευθύνομεν δημόσιον ἔπαινον καὶ τοὺς ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐπειθάρχησαν εἰς τὰς ἐντολάς της καὶ ἐδικαίωσαν τὴν ἐμπιστοσύνην της. Παρόμοια «θαύματα» ἡ Ἐθνικὴ μας Ἐνωσις θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ, ἐὰν συνεχισθῇ μὲ τὴν ἰδίαν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἰδίαν πίστιν, καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ὅλοι οἱ μεγάλοι σκοποί, τοὺς ὁποίους ἀνεπτύξαμεν, χωρὶς τὴν Ἐθνικὴν Ἐνωσιν δὲν ἡμποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν, ἐνῶ μὲ τὴν Ἐνωσιν θὰ εὐοδωθοῦν ἀσφαλῶς, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τὸ σημερινὸν χάος νὰ προέλθῃ ἓνας Νέος Ρυθμὸς, ἀπὸ τὰ εῖρεπια τῆς δουλείας ἓνας Νέος Κόσμος, ἄξιός ποτε τῆς Ἐθνικῆς μας Ἀναγεννήσεως.

Ἡ ἐποχὴ μας ἀνήκει βεβαίως εἰς ἄλλον αἰῶνα, ἔχει ὅμως πολλὰς ὁμοιότητας μὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ 21. Καὶ σήμερον, ὅπως καὶ τότε, ἐξερχόμεθα ἀπὸ τὸν ἀγῶνα πλήρεις ἀπὸ δόξαν, εῖρεπια καὶ διχόνοιαν. Γνωρίζομεν ποῦ ὠδήγησε τότε ἡ διαίρεσις, καὶ ὠφείλαμεν νὰ ἐμπνευσθῶμεν ἀπὸ τὸ παράδειγμα, διὰ νὰ τὸ ἀποφύγωμεν... Ὅταν πρὸ ἑξαμήνου ἔφθασα εἰς Κάρρον, διεκήρυξα ὅτι μετέβαινα ὡς Σταυροφόρος τῆς Ἐθνικῆς μας Ἐνώσεως. Σήμερον, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα ἐπὶ κεφαλῇ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, διακηρύττω καὶ πάλιν ὅτι ἐπανερχομαι Σταυροφόρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως. Καὶ εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι ἔχει

πραγματοποιηθῇ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας, ἡ ὁποία θὰ καθιερώσῃ τὸ ὀριστικὸν Πολίτευμα καὶ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ μέλλοντος.

Μὲ τὴν εὐθύνην τοῦ Κυβερνήτου διακηρύττω, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃ κοινὴ συνείδησις, ὅτι χωρὶς τὴν Ἑθνικὴν μας Ἑνωσιν τὰ ὑπέρτατα συμφέροντα τοῦ Ἑθνους καὶ τοῦ Λαοῦ μας διατρέχουν τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Μόνον ἡ Ἑθνικὴ Ἑνωσις σώζει. Ἀλλὰ, εὐτυχῶς, δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος ἀνησυχίας. Ὅλαι αἱ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι συνεργάζονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἔχουν ἀποδείξει ὅτι κατέχονται ἀπὸ τὴν πίστιν τῆς Ἑθνικῆς Ἑνώσεως. Καὶ διὰ τοῦτο θὰ διαρκέσῃ. Καί, ὅπως ἐθαυματούργησε μέχρι τοῦδε, θὰ θαυματουργήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Λαὲ τῶν Ἀθηνῶν: Ἑορτάζομεν σήμερον τὴν Ἀνάστασιν. Μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν Σοῦ ἀπευθύνω τὸν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν τῆς Πατρίδος. Καὶ χαιρετίζω ἐπίσης τὸ ἥρωικόν, μαχόμενον, ἐλευθερούμενον Ἕθνος.

Ζήτω ἡ Αἰώνια Ἑλλάς!

Ζήτησαν οἱ Μεγάλοι μας Σύμμαχοι!

Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Στο κείμενο συναντάμε συχνά ἔννοιες με μεγάλη ηθικὴ βαρύτητα. Να εντοπίσεις τρεῖς ἀπὸ αὐτές καὶ νὰ ἐξηγήσεις τὴ σημασία τῆς χρήσης τους στο συγκεκριμένο πολιτικὸ διάγγελμα πρὸς τὸν ἐλληνικὸ λαό.
2. Ποιὸν σκοπὸ ἐπιδιώκει νὰ ἐπιτύχει ὁ ομιλητὴς με τὸ διάγγελμά του; Να πείσει, νὰ ενημερώσῃ ἢ νὰ ἐνεργοποιήσῃ; Να τεκμηριώσῃς τὴν ἀπάντησή σου, παραπέμποντας σε τρεῖς γλωσσικὲς ἢ/ καὶ ρητορικὲς ἐπιλογές του.
3. Ὁ ομιλητὴς προβαίνει σε ἓναν ιστορικὸ παραλληλισμὸ. Ποιὸς εἶναι αὐτός καὶ ποιὸν στόχο, κατὰ τὴ γνώμη σου, υπηρετεῖ; Ἀναλύστε τὴ σχέση ἀνάμεσα στὴ γλώσσα τοῦ ομιλητῆ καὶ τὶς πολιτικὲς ιδέες πρὸς τὴν προβάλλει.
4. Ποιὸ εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη σου, τὸ ιδεολογικὸ ἀποτύπωμα τῆς φράσης «Ζήτω ἡ Αἰώνια Ἑλλάς» σε σύγκριση με σύγχρονες ἐκδοχὲς ἐθνικιστικοῦ λόγου;

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σχεδιασμός – Δημιουργία: Αγγελάκος Κωνσταντίνος,
Μαγγανά Αναστασία, Πασσάς Ιωάννης, Χριστόπουλος Δημήτριος

Ημερομηνία ανάρτησης: 19/12/2024 **Έκδοση:** v1.0

Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή